

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Інна САВИЦЬКА

"14" вересня 2026 р.

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

Кафедра фізичної культури і спорту

Протокол № 14 від "04" 06 2026 р.

Завідувач кафедри

Микола КОСТЕНКО

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Фізична культура і спорт»

Терентьєва Наталія Олександрівна

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ У СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ
ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА**

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А7 Фізична культура і спорт

Освітня програма Фізична культура і спорт

Факультет Гуманітарно-педагогічний

Київ — 2026 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 4 «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ У СОЦІАЛЬНИХ ІНСИТУЦІЯХ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА»

Дисципліна спрямована на ознайомлення магістрантів із особливостями функціонування системи фізичної культури та спорту в різних соціальних інституціях сучасного суспільства. Програма включає вивчення ролі фізичної культури в освіті, медицині, армії, сфері праці, а також у діяльності державних і громадських організацій. Магістранти отримають знання про соціальні функції фізичної культури та спорту, механізми їх впливу на формування здорового способу життя, соціальної інтеграції та громадянської активності. Окрема увага приділяється аналізу державної політики у сфері фізичної культури і спорту, а також впливу медіа та соціального середовища на мотивацію населення до занять фізичною активністю. Метою дисципліни є підготовка магістрантів до професійної діяльності у сфері фізичної культури та спорту в контексті соціальних змін, а також формування здатності впроваджувати ефективні моделі фізичного виховання та спортивної роботи у різних соціальних середовищах.

Курс поєднує теоретичні знання та практичні навички, включаючи кейс-аналіз, розробку проєктів спортивних ініціатив, оцінку ефективності та впливу фізкультурно-спортивної діяльності на громаду. Дисципліна сприяє розвитку у студентів аналітичного мислення, лідерських якостей, соціальної відповідальності та здатності використовувати спорт як інструмент соціального розвитку і громадянської активності.

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	Магістр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітня програма	017 «Фізична культура і спорт»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язковий освітній компонент
Загальна кількість годин	180
Кількість кредитів ECTS	6
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проєкт (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
Рік підготовки	1
Семестр	1
Лекційні заняття	45 годин
Практичні, семінарські заняття	45 годин
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	90 годин
Курсова робота	-
Індивідуальні завдання	-

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Фізична культура і спорт у соціальних інституціях громадянського суспільства**» є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про місце і роль фізичної культури та спорту в структурі громадянського суспільства, розкриття механізмів їх функціонування у взаємодії з різними соціальними інституціями, а також розвиток здатності аналізувати, оцінювати й проєктувати фізкультурно-спортивну діяльність у контексті соціального розвитку та потреб громадськості.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК3 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7 Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1 Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК5 Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК8 Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

Результати навчання (РН):

РН1 Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань

РН4 Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН8 Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

РН10 Здійснювати розробку, застосування та реалізацію інноваційних технологій спрямованих на залучення жителів сільських територіальних громад і працівників агропромислової галузі до фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності та здорового способу життя.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви Змістовних модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	тижні	усього	у тому числі		
			лек	прак	СР
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади функціонування фізичної культури і спорту в соціальних інституціях громадянського суспільства					
Тема 1.1. Поняття громадянського суспільства та його соціальні інституції: сутність, структура, функції	1	14	4	4	6
Тема 1.2. Фізична культура і спорт як соціальні феномени в структурі громадянського суспільства	2	14	4	4	6
Тема 1.3. Соціальні функції фізичної культури та спорту в сучасному суспільстві	3	14	4	4	6
Тема 1.4. Інституційні основи управління фізичною культурою і спортом (державні та недержавні структури)	4	14	4	4	6
Тема 1.5. Система фізичного виховання в закладах освіти як інституційна складова громадянського суспільства	5	16	5	5	6
Разом за змістовним модулем 1	5	72	21	21	30
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти реалізації фізичної культури і спорту в соціальних інституціях					
Тема 2.1. Діяльність громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування в Україні	6	10	2	2	6
Тема 2.2. Співпраця органів місцевого самоврядування з громадськими структурами у сфері фізичної культури і спорту	7	10	2	2	6
Тема 2.3. Соціальна реклама та інформаційні кампанії на підтримку здорового способу життя	8	10	2	2	6
Тема 2.4. Моніторинг і оцінювання ефективності соціальних програм у сфері фізичної культури і спорту	9	10	2	2	6
Тема 2.5. Проблематика точної постановки завдань у фізичному вихованні. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання	10	10	2	2	6
Тема 2.6. Кращі практики міжнародного досвіду в організації фізичної культури і спорту в громадянському суспільстві	11	12	3	3	6
Разом за змістовним модулем 2	6	62	13	13	36
Змістовний модуль 3. Планування, оцінка та розвиток спортивних ініціатив у громадянському суспільстві					
Тема 3.1. Планування спортивних ініціатив у громадах	12	10	2	2	6
Тема 3.2. Методи оцінки ефективності спортивних програм	13	10	2	2	6
Тема 3.3. Інноваційні підходи та сучасні технології залучення мешканців громад до рухової активності	14	14	4	4	6
Тема 3.4. Перспективи розвитку спортивних ініціатив у громадянському суспільстві	15	12	3	3	6
Разом за змістовним модулем 3	4	46	11	11	24
Усього годин	15	180	45	45	90

3. Теми лекцій

Назви тем	К-ть годин
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади функціонування фізичної культури і спорту в соціальних інституціях громадянського суспільства	
Поняття громадянського суспільства та його соціальні інституції: сутність, структура, функції	2
Громадянське суспільство і держава: партнерство, діалог та механізми впливу у сфері фізичної культури і спорту	2
Фізична культура і спорт як соціальні феномени в структурі громадянського суспільства	2
Роль фізичної культури і спорту у формуванні цінностей та соціального капіталу громадянського суспільства	2
Соціальні функції фізичної культури та спорту в сучасному суспільстві	2
Фізична культура і спорт як чинники соціальної мобільності та інтеграції різних груп населення	2
Інституційні основи управління фізичною культурою і спортом (державні та недержавні структури)	2
Роль громадських організацій, клубів та асоціацій у розвитку фізичної культури і спорту	2
Система фізичного виховання в закладах освіти як інституційна складова громадянського суспільства	2
Викладання фізичного виховання у закладах вищої освіти	2
Роль закладів освіти у формуванні цінностей здорового способу життя	1
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти реалізації фізичної культури і спорту в соціальних інституціях	
Діяльність громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування в Україні	2
Співпраця органів місцевого самоврядування з громадськими структурами у сфері фізичної культури і спорту	2
Соціальна реклама та інформаційні кампанії на підтримку здорового способу життя	2
Моніторинг і оцінювання ефективності соціальних програм у сфері фізичної культури і спорту	2
Проблематика точної постановки завдань у фізичному вихованні. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання	2
Кращі практики міжнародного досвіду в організації фізичної культури і спорту в громадянському суспільстві	2
Адаптація міжнародного досвіду до українських реалій розвитку фізичної культури і спорту	1
Змістовний модуль 3. Планування, оцінка та розвиток спортивних ініціатив у громадянському суспільстві	
Планування спортивних ініціатив у громадах	2
Методи оцінки ефективності спортивних програм	2
Інноваційні підходи та сучасні технології залучення мешканців громад до рухової активності	2
Перспективи розвитку спортивних ініціатив у громадянському суспільстві	2
Планування спортивних ініціатив у громадах	2
Цифровізація та сучасні технології у сфері фізичної культури і спорту	1
Разом	45

4. Теми практичних занять з дисципліни

Назви тем	К-ть годин
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади функціонування фізичної культури і спорту в соціальних інституціях громадянського суспільства	
Тема 1.1. Поняття громадянського суспільства та його соціальні інституції: сутність, структура, функції	4
Тема 1.2. Фізична культура і спорт як соціальні феномени в структурі громадянського суспільства	4
Тема 1.3. Соціальні функції фізичної культури та спорту в сучасному суспільстві	4
Тема 1.4. Інституційні основи управління фізичною культурою і спортом (державні та недержавні структури)	4
Тема 1.5. Система фізичного виховання в закладах освіти як інституційна складова громадянського суспільства	4
Модульна контрольна робота	1
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти реалізації фізичної культури і спорту в соціальних інституціях	
Тема 2.1. Діяльність громадських організацій фізкультурно-спортивного спрямування в Україні	2
Тема 2.2. Співпраця органів місцевого самоврядування з громадськими структурами у сфері фізичної культури і спорту	2
Тема 2.3. Соціальна реклама та інформаційні кампанії на підтримку здорового способу життя	2
Тема 2.4. Моніторинг і оцінювання ефективності соціальних програм у сфері фізичної культури і спорту	2
Тема 2.5. Проблематика точної постановки завдань у фізичному вихованні. Аналіз сутнісного змісту принципів, що регламентують процес фізичного виховання	2
Тема 2.6. Кращі практики міжнародного досвіду в організації фізичної культури і спорту в громадянському суспільстві	2
Модульна контрольна робота	1
Змістовний модуль 3. Планування, оцінка та розвиток спортивних ініціатив у громадянському суспільстві	
Тема 3.1. Планування спортивних ініціатив у громадах	2
Тема 3.2. Методи оцінки ефективності спортивних програм	2
Тема 3.3. Інноваційні підходи та сучасні технології залучення мешканців громад до рухової активності	4
Тема 3.4. Перспективи розвитку спортивних ініціатив у громадянському суспільстві	2
Модульна контрольна робота	1
Разом	45

5. Самостійна робота студентів

Головна мета самостійної роботи студентів – закріплення і поглиблення набутих знань, оволодіння прийомами процесу пізнання, розвиток пізнавальних здібностей, а також формування навичок самостійної роботи в навчальній, науковій, професійній діяльності, здатності приймати на себе відповідальність,

самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні рішення, вихід із кризових ситуацій тощо.

Перелік завдання для самостійної роботи студентів

1. Вдосконалити набуті уміння та навички.
2. Опрацювати рекомендовані інформаційні джерела для самостійної роботи.
3. Оволодіти знаннями з тем, які винесені на самостійне опрацювання студентами.
4. Підготувати реферат за обраною темою з дисципліни «Фізична культура і спорт у соціальних інституціях громадянського суспільства».
5. Підготувати презентацію за обраною темою з дисципліни «Фізична культура і спорт у соціальних інституціях громадянського суспільства».

Теми, що винесені на самостійне опрацювання студентів

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Історичні передумови становлення громадянського суспільства та його вплив на розвиток спорту	6
2.	Соціальний капітал і його формування засобами фізичної культури	6
3.	Спорт і фізична активність як інструмент формування локальної ідентичності громади.	6
4.	Фізична культура у програмах інклюзивної освіти.	6
5.	Гендерні аспекти у сфері фізичної культури та спорту.	6
6.	Роль ЗМІ у висвітленні проблем і досягнень фізичної культури й спорту.	6
7.	Корпоративна культура здоров'я на підприємствах та її соціальний ефект.	6
8.	Соціальні мережі як інструмент популяризації фізичної культури і спорту.	6
9.	Волонтерські рухи у сфері спортивно-масових заходів: міжнародний та український досвід.	6
10.	Психологічні аспекти мотивації населення до занять фізичною культурою.	6
11.	Державні й недержавні програми підтримки здорового способу життя в Україні.	6
12.	Спорт для всіх: аналіз програм масового спорту у громадах.	6
13.	Етичні стандарти та цінності у діяльності спортивних організацій.	6
14.	Порівняння моделей розвитку студентського спорту в різних країнах.	6
15.	Вплив олімпійського руху на формування громадянського суспільства.	6
	Разом	90

Теми для рефератів з дисципліни

1. Фізична культура і спорт як фактор соціальної інтеграції в сучасному суспільстві.
2. Роль громадських організацій у розвитку масового спорту.
3. Волонтерство у спортивних ініціативах: міжнародний та український досвід.
4. Психологічні аспекти мотивації населення до фізичної активності.
5. Вплив спортивних федерацій та асоціацій на формування громадянського суспільства.

6. Соціальні медіа і цифрові платформи як інструменти популяризації спорту.
7. Спорт для всіх: аналіз програм масового і інклюзивного спорту.
8. Етичні стандарти та цінності у діяльності спортивних організацій.
9. Корпоративні програми здоров'я та їх соціальний ефект.
10. Гендерні аспекти у фізичній культурі та спорті.
11. Інноваційні підходи у розвитку фізкультури та спорту на локальному рівні.
12. Порівняльний аналіз моделей студентського спорту в різних країнах.
13. Роль освіти у формуванні здорового способу життя та громадянської активності.
14. Вплив олімпійського руху на соціальні процеси у громадах.
15. Адаптація міжнародного досвіду у сфері фізичної культури та спорту до українських реалій.

Теми для презентацій з дисципліни

1. Візуальна карта громадських спортивних ініціатив у вашому регіоні.
2. Інфографіка: соціальні ефекти фізичної активності для різних вікових груп
3. Порівняння державних та недержавних спортивних програм: структура та результати.
4. Інноваційні технології у фізичній культурі: VR, мобільні додатки, wearables.
5. Організація масових спортивних заходів у громадах: кейс-стаді.
6. Волонтерські рухи у спортивних проектах: аналіз діяльності.
7. Соціальна реклама здорового способу життя: ефективні приклади.
8. Інклюзивний спорт: приклади адаптації для людей з інвалідністю.
9. Роль молодіжних та студентських організацій у розвитку спорту.
10. Міжнародні спортивні проекти, що впливають на громадянське суспільство.
11. Масовий спорт і формування громадянської активності.
12. Візуалізація соціальних функцій фізичної культури через комікси або графіки.
13. Спорт і культурна спадщина: інтеграція традиційних видів фізичної активності.
14. Соціальні медіа як інструмент просування спорту та фізичної культури.
15. SWOT-аналіз спортивної ініціативи у вашій громаді: презентаційний кейс.

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання

Під час викладання дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- а) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

б) За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

в) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові.

г) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою.

2. **Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку відповідно до чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні засади функціонування фізичної культури і спорту в соціальних інституціях громадянського суспільства		
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 1	РН1, РН4, РН8 ➤ Пояснювати суть поняття «громадянське суспільство» та описувати його соціальні інституції; ➤ Обґрунтовувати роль фізичної культури і спорту як важливих соціальних феноменів у структурі громадянського суспільства; ➤ Аналізувати основні соціальні функції фізичної культури у сучасному соціумі (оздоровча, виховна, інтеграційна тощо); ➤ Інтерпретувати чинне законодавство України у сфері фізичної культури і спорту; ➤ Розрізняти функції і повноваження державних та недержавних інституцій, які діють у сфері ФКіС; ➤ Характеризувати систему фізичного виховання у закладах освіти як інституційну складову громадянського суспільства; ➤ Оцінювати вплив культурних, релігійних, молодіжних організацій на розвиток фізичної культури; ➤ Визначати роль волонтерської діяльності у формуванні соціального капіталу через фізичну	10
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 2		10
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 3		10
Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 4		10

Відповіді студентів на практичному занятті за Темою 5	культуру і спорт; ➤ Формулювати аргументи щодо значення ФКіС для сталого розвитку громади; ➤ Застосовувати теоретичні знання для аналізу взаємодії ФКіС із громадськими структурами.	10
Виконання самостійної роботи		20
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Практичні аспекти реалізації фізичної культури і спорту в соціальних інституціях		
Відповіді студентів на практичному занятті	РН1, РН4, РН8 Знати і вміти: ➤ Характеризувати діяльність громадських організацій у сфері фізичної культури і спорту. ➤ Планувати та оцінювати форми співпраці місцевої влади з громадськими ініціативами. ➤ Розробляти структуру простих соціальних проєктів у сфері ФКіС. ➤ Володіти базовими знаннями з проєктного менеджменту у контексті спортивно-оздоровчої діяльності. ➤ Застосовувати інструменти соціальної реклами для просування ідей здорового способу життя. ➤ Здійснювати моніторинг і оцінювання результатів реалізації соціальних програм у сфері ФКіС. ➤ Обґрунтовувати актуальність і доцільність програм фізичного виховання відповідно до потреб громади. ➤ Інтерпретувати сутність і практичне значення основних принципів фізичного виховання. ➤ Аналізувати міжнародний досвід у сфері громадського спорту та адаптувати його до національного контексту. ➤ Демонструвати готовність до участі в реалізації соціально значущих ініціатив на базі фізичної культури і спорту.	10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Виконання самостійної роботи		20
Модульна контрольна робота 2		20
Всього за модулем 2		100
Змістовний модуль 3. Планування, оцінка та розвиток спортивних ініціатив у громадянському суспільстві		
Відповіді студентів на практичному занятті	• Планувати спортивні ініціативи та програми з урахуванням потреб громади та ресурсів.	10

Відповіді студентів на практичному занятті	• Оцінювати соціальну та організаційну ефективність спортивних заходів. • Використовувати інноваційні підходи та сучасні технології у сфері фізичної культури і спорту. • Формувати перспективи розвитку спортивних ініціатив і пропонувати шляхи їх покращення. • Визначати можливості партнерства та співпраці між державними, громадськими та приватними структурами для розвитку спорту	10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Відповіді студентів на практичному занятті		10
Виконання самостійної роботи		30
Модульна контрольна робота 3		30
Всього за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M1 + M2+M3)/3*0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Презентації, тестові завдання, доповіді, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Презентації, тестові завдання, доповіді повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

Методичним забезпеченням навчальної дисципліни «Фізична культура і спорт у соціальних інституціях громадянського суспільства» є:

- посилання на цифрові освітні ресурси;
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти;
- ця робоча програма;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- завдання для самостійної роботи студентів;

- контрольні питання для поточного і підсумкового контролю;
- слайди, відео фрагменти навчального матеріалу;
- електронні презентації навчального матеріалу.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Отрошко О., Костенко М., Мирошніченко В. Теорія і методика фізичного виховання: навчальний посібник з дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» для студентів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» освітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка». Київ: НУБіП України, 2025. 152 с.
2. Путров С.Ю., Бринзак С.С., Мирошніченко В.О. Теорія технологій оздоровчо-рекреаційної рухової активності: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2025. 198 с.
3. Бондарчук Н.Я., Карабанов Є.О., Маріонда І.І., Сивохоп Е.М., Товт В.А. Вдосконалення системи фізичного виховання та спорту в контексті європейського розвитку: монографія. Ужгород: РІК-У (УжНУ), 2024. 250 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/61856/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%202024.pdf?utm_source=chatgpt.com
4. Приходько В.В. Розвиток спорту в умовах об'єднаних територіальних громад: монографія. Дніпро: Інновація, 2020. 292 с. URL: <http://infiz.dp.ua/misc-documents/repozit/monograf/monog-2024-06.pdf>
5. Свірко С.В., Однороченко І.В. Інституційний механізм державно-громадського управління фізичною культурою та спортом в системі вищої освіти. *ЕМА-журнал*, 2024, № 1(107), С. 172–185. URL: https://ema.ztu.edu.ua/article/view/305620?utm_source=chatgpt.com
6. Шамич О.М., Іваннікова Г.В., Сердюк Л.З. Фізична культура і спорт як основа здоров'я і благополуччя особистості: навч. посіб. Київ : КНУБА, Талком, 2023. 129 с.
7. Pitter R., Andrews D., Newman J. (ред.) Sociocultural Issues in Sport and Physical Activity. Champaign, IL: Human Kinetics, 2023. 320 с. URL: https://us.humankinetics.com/products/sociocultural-issues-in-sport-and-physical-activity?srsId=AfmBOorAKhWmKZhCYt3-VMoXOo8DThRX01x5NepKZ1C5jKK0VY4Em6ty&utm_source=chatgpt.com;
8. King-White R., Hawzen M. (у виданні Pitter R. та ін.) Critical Pedagogy and the Active Body // Sociocultural Issues in Sport and Physical Activity. Human Kinetics, 2023. С. 45–65. URL: https://us.humankinetics.com/products/sociocultural-issues-in-sport-and-physical-activity?srsId=AfmBOorAKhWmKZhCYt3-VMoXOo8DThRX01x5NepKZ1C5jKK0VY4Em6ty&utm_source=chatgpt.com

Додаткова література

1. Гауряк О.Д., Доцюк Л.Г. Методика проведення фізичної культури в спеціальних медичних групах: навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2021. 156 с.

2. Краснов В.П. Рухова активність як компонент здорового способу життя: навч.-метод. посібник. / В.П. Краснов, М.П. Костенко, С.В. Гордєєва, О.В. Отрошко, О.І. Мироненко, С.Г. Лисенко. Ніжин: НДУ ім. М.В. Гоголя, 2019. 40 с.
3. Крупко Н.В., Мирошніченко В.О. Технології розвитку силових здібностей в адаптивному фізичному вихованні: методичні рекомендації для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Київ: НУБіП України, 2023. 59 с.
4. Методика викладання спортивно-методичних дисциплін у закладах вищої освіти фізичного виховання і спорту: навчальний посібник / За заг. ред. В.Г. Папуші. Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. 352 с.
5. Мирошніченко В.О. Методичні рекомендації до самостійної роботи з лікувально-профілактичної гімнастики для спортсменів: методичні рекомендації для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Київ: НУБіП України, 2023. 59 с.
6. Мирошніченко В.О. Сучасний силовий фітнес: методичні рекомендації для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Київ: НУБіП України, 2023. 64 с.
7. Отрошко О. Дихальна гімнастика: види та комплекси вправ : методичні рекомендації для самостійних занять студентів / О. Отрошко, В. Краснов, Л. Сергій. НУБіП України. 2020. 38 с.
8. Отрошко О., Костенко М. Теорія фізичного виховання: тексти лекцій до модуля «Теорія фізичного виховання» з дисципліни «Теорія і методика фізичного виховання» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». Київ: НУБіП України, 2023. 70 с.
9. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фізична культура і спорт: традиції, досвід, інновації», Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2025. 260 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u373/ilovepdf_merged_2.pdf?utm_source=chatgpt.com;
10. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: збірник наукових праць. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2022. Вип. 14 (33). 160 с. URL: https://eprints.zu.edu.ua/35988/1/%D0%A4%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%B7%D0%B1%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2014_2022_.pdf?utm_source=chatgpt.com